

Η μνήμη του Άνω Καρυοφύτου συνδέθηκε με κοινότητες μνήμης της Ελλάδας και της Ευρώπης

Η μνήμη του Άνω Καρυοφύτου συνδέθηκε με κοινότητες μνήμης της Ελλάδας και της Ευρώπης Την Κυριακή 13 Σεπτεμβρίου ολοκληρώθηκαν στο Άνω Καρυόφυτο οι φετινές εκδηλώσεις μνήμης για την 82η επέτειο της Σφαγής του χωριού από τα βουλγαρικά κατοχικά στρατεύματα. Είχε προηγηθεί, στις 8 και 9 Σεπτεμβρίου, το δεύτερο διήμερο αφιέρωμα που σχεδίασαν, υλοποίησαν και χρηματοδότησαν το Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης, το διεπιστημονικό πρόγραμμα Δράσεις Ιστορίας Μνήμης Πολιτισμού και ο Σύλλογος Φίλων του ΙΘΤΠ, με τη συμμετοχή και του Δήμου Ξάνθης. Οι φετινές δράσεις συνέδεσαν την ιστορική έρευνα και τις μαρτυρίες των επιζώντων με τον ίδιο τον τόπο της Σφαγής, ενώ έφεραν σε επαφή διαφορετικές κοινότητες μνήμης από την Ελλάδα και τη Γερμανία. Την Τρίτη 8 Σεπτεμβρίου, στην Καπιναποθήκη «Π», πραγματοποιήθηκε η εσπερίδα «Κοινότητες μνήμης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη: Ravensbrück – Χορτιάτης – Άνω Καρυόφυτο». Η εκδήλωση άνοιξε με την προβολή του ντοκιμαντέρ «Άνω Καρυόφυτο – Μαρτυρίες Επιζώντων», που δημιουργήθηκε από το πρόγραμμα Δράσεις Ιστορίας Μνήμης Πολιτισμού, με τη συνδρομή του Δήμου Ξάνθης, των δύο πολιτιστικών συλλόγων του Άνω Καρυοφύτου και του στούντιο φωτογραφίας Λεοντιάδης. Στο ντοκιμαντέρ καταγράφονται μαρτυρίες επιζώντων της Σφαγής και κατοίκων του χωριού. Στην εσπερίδα παρουσιάστηκαν διαφορετικοί τρόποι διατήρησης και ανάδειξης της ιστορικής μνήμης στην Ελλάδα και στη Γερμανία. Η Παρασκευή (Βίβιαν) Λιόλιου, Τοπική Αντιδήμαρχος Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη, παρουσίασε τις πρωτοβουλίες του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη για τη μνήμη του Ολοκαυτώματος του Χορτιάτη, ενώ η Ελένη Winckel-Μωραΐτου, μέλος της Διεθνούς Επιτροπής του Στρατοπέδου Συγκέντρωσης Ravensbrück, αναφέρθηκε στις περίπου 400 Ελληνίδες και Έλληνες που κρατήθηκαν στο στρατόπεδο και στην εικοσαετή δράση της ομάδας «Φίλοι των Ελληνίδων και Ελλήνων Κρατουμένων του Ravensbrück» που λειτουργεί στο Βερολίνο. Ο Νίκος Κοσμίδης, Υποψήφιος Διδάκτωρ Αρχιτεκτονικής του ΔΠΘ, παρουσίασε την πενταετή πορεία του προγράμματος Δράσεις Ιστορίας Μνήμης Πολιτισμού και τις συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Ο Γεώργιος Τσιγάρας, τέως Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του ΔΠΘ, παρουσίασε τα ιστορικά γεγονότα της Σφαγής και την πορεία συγκέντρωσης των τεκμηρίων για τον φάκελο αναγνώρισης του Άνω Καρυοφύτου ως μαρτυρικού χωριού. Την εκδήλωση προλόγισε ο Δημήτρης Πολυχρονόπουλος, Πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΔΠΘ, ενώ τον συντονισμό είχε η Μαρία Γρηγοριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του ίδιου Τμήματος. Χαιρετισμούς απηύθυναν η Αντιπεριφερειάρχης Ξάνθης Βασιλική Παυλακάκη και ο Γραμματέας του Δημοτικού Συμβουλίου Ξάνθης Χρήστος Κυρπόγλου, εκ μέρους του Δημάρχου Ξάνθης. Την Τετάρτη 9 Σεπτεμβρίου, ανήμερα της 82ης επετείου της Σφαγής, εκπρόσωποι του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, της Ομάδας

Φίλων Ελληνίδων και Ελλήνων Κρατουμένων στο Ravensbrück και του Ιδρύματος Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης επισκέφθηκαν το Άνω Καρυόφυτο, όπου πραγματοποιήθηκε σύντομη τελετή μνήμης και συνάντηση με επιζώντες και κατοίκους. Ιδιαίτερο συμβολισμό είχε η φύτευση τριανταφυλλιάς από την Ελένη Winckel-Μωραΐτου δίπλα στην είσοδο του Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου. Ο ναός είχε πυρποληθεί την ημέρα της Σφαγής, ενώ στην αυλή του πραγματοποιήθηκαν και εκτελέσεις κατοίκων. Στη βάση της τριανταφυλλιάς, συμβόλου των γυναικών κρατουμένων στο Ravensbrück, τοποθετήθηκε μικρή αναμνηστική πλακέτα. Την Κυριακή 13 Σεπτεμβρίου, η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης διοργάνωσε την επίσημη τελετή μνήμης στο Άνω Καρυόφυτο, με τη συμμετοχή των πολιτικών, πνευματικών και στρατιωτικών αρχών του τόπου, καθώς και κατοίκων και απογόνων. Μετά τη Θεία Λειτουργία τελέστηκε Τρισάγιο στο μνημείο του χωριού, χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτη Ξάνθης κ. Παντελεήμονος, ενώ ο εφημέριος του Άνω Καρυοφύτου, π. Βασίλειος Βερβερίδης, παρουσίασε το χρονικό των γεγονότων της 9ης Σεπτεμβρίου 1944 και αναφέρθηκε στην προσφυγική εμπειρία των κατοίκων. Κατά το κέρασμα που παρέθεσε στη συνέχεια η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης στους παρευρισκομένους, ο υπεύθυνος του προγράμματος Δράσεις Ιστορίας Μνήμης Πολιτισμού Νίκος Κοσμίδης ενημέρωσε κατοίκους και αντιπροσωπεία του ΚΚΕ Ξάνθης για την πορεία του αιτήματος αναγνώρισης του Άνω Καρυοφύτου ως μαρτυρικού χωριού και για το ερευνητικό υλικό που έχει συγκεντρωθεί. Στη συνέχεια, η αντιπροσωπεία ακολούθησε ιστορικό περίπατο στα σημεία των μαζικών εκτελέσεων, με τη συμμετοχή της Ελένης Παντέρμαλη από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Απογόνων Προσφύγων Άνω Καρυοφύτου Ξάνθης. Κατά τη διαδρομή παρουσιάστηκαν οι ενημερωτικές πινακίδες που έχει τοποθετήσει ο Σύλλογος, ενώ από την πλευρά του προγράμματος αναφέρθηκαν στοιχεία από μαρτυρίες και από την έρευνα στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, Αρχεία Νομού Ξάνθης. Η περιήγηση ολοκληρώθηκε στο παλιό σχολείο του χωριού, όπου κατά την περίοδο της βουλγαρικής κατοχής στεγαζόταν η έδρα των κατοχικών δυνάμεων και σήμερα στεγάζονται το Λαογραφικό Μουσείο και ο χώρος μνήμης του Πολιτιστικού Συλλόγου Κατοίκων & Φίλων Άνω Καρυοφύτου. Τα μέλη του Συλλόγου ξενάγησαν τους επισκέπτες στον χώρο και παρουσίασαν τις πρωτοβουλίες ανάδειξης της παράδοσης και της ιστορίας του χωριού. Παράλληλα με τις εκδηλώσεις, αναδείχθηκε η πορεία του αιτήματος για την αναγνώριση του Άνω Καρυοφύτου ως μαρτυρικού χωριού. Ο σχετικός φάκελος βρίσκεται σε προχωρημένη φάση επεξεργασίας και τεκμηρίωσης, με στόχο, όταν ολοκληρωθεί, να κατατεθεί στην αρμόδια επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών.